

Sygn. akt VIII U 2020/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Ewa Gulska

Protokolant starszy sekretarz sądowy Beata Pełczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2017 roku w L.

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania E. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 2 stycznia 2013 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że E. M. w okresie od 28 września 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym;

II. w pozostałej części postępowanie umarza.

Sygn. akt VIII U 2020/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 2, art. 68 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 i 19, art. 9 ust. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że E. M. u płatnika (...) K. G.(...) podlega ubezpieczeniom społecznym:

1. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę:

- ubezpieczeniu emerytalnemu w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 30 kwietnia 2009 roku i od 18 września 2009 roku do 5 listopada 2009 roku;

- ubezpieczeniom rentowym w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 30 kwietnia 2009 roku i od 18 września 2009 roku do 5 listopada 2009 roku;

- ubezpieczeniu wypadkowemu w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 30 kwietnia 2009 roku i od 18 września 2009 roku do 5 listopada 2009 roku;

2. z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego:

- ubezpieczeniu emerytalnemu w okresie od 1 maja 2009 roku do 17 września 2009 roku;

- ubezpieczeniom rentowym w okresie od 1 maja 2009 roku do 17 września 2009 roku;

3. z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym:

- ubezpieczeniu emerytalnemu w okresie od 6 listopada 2009 roku do 30 września 2010 roku;

- ubezpieczeniom rentowym w okresie od 6 listopada 2009 roku do 30 września 2010 roku (decyzja k. 2-6 akt ZUS).

W odwołaniu od powyższej decyzji E. M. domagała się jej zmiany poprzez ustalenie obowiązku podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresie od 18 września 2009 roku do 5 listopada 2009 roku oraz od 1 października 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku (odwołanie k. 2 a.s.).

Kolejną decyzją z dnia 19 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych uchylił w części decyzję z dnia 2 stycznia 2013 roku, dotyczącą okresu podlegania E. M. u płatnika(...) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego od 1 maja 2009 roku do 17 września 2009 roku i okresu podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym od 6 listopada 2009 roku do 30 września 2010 roku oraz stwierdził, że E. M. z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresach od 1 maja 2009 roku do 17 września 2009 roku i od 10 maja 2011 roku do 27 września 2011 roku, natomiast z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym ustalił, iż podlega ona ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od 6 listopada 2009 roku do 9 maja 2011 roku. Organ rentowy w pozostałej części decyzję pozostawił bez zmian.

Rozpoznając sprawę po raz pierwszy, wyrokiem z dnia 23 marca 2015 roku Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie VII U 435/13 w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że E. M. w okresie od 27 września 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym, zaś w punkcie II w pozostałej części postępowanie umorzył (wyrok k. 76 a.s.).

Po rozpoznaniu apelacji organu rentowego (k. 85-87 a.s.), wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2015 roku Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie III AUa 468/15 uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania (wyrok k. 102 a.s.).

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że istotą sporu było ustalenie czy wnioskodawczyni E. M. w okresie od 28 (a nie 27) września 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym i jaki zakład pracy w tym okresie był faktycznie pracodawcą wnioskodawczyni i płatnikiem składek z tego tytułu. Sąd Okręgowy, bez przeprowadzenia postępowania dowodowego ustalił, że E. M. była zatrudniona w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 31 grudnia 2011 roku w spółce cywilnej (...) i wspólnicy spółki jawnej w L.. W okresie od 27 września 2011 roku do 31 grudnia 2011 przebywała na urlopie wychowawczym, który udzielił jej pracodawca. Sąd Okręgowy oparł swoje ustalenia co do zatrudnienia wnioskodawczyni do 31 grudnia 2011 roku na świadectwie pracy wystawionym 31 grudnia 2011 przez (...) i podpisanym przez pełnomocnika R. P..

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, to co zostało potwierdzone w tym dokumencie nie pozwalało na udzielenie pozytywnej odpowiedzi, że wnioskodawczyni uzyskała zgodę od pracodawcy na urlop wychowawczy. W świadectwie pracy nie wskazano okresu, w jakim wnioskodawczyni przysługiwał urlop wychowawczy. Nadto dokument ten został podpisany przez R. P., jako pełnomocnika ale nie wiadomo dlaczego dokumentu tego nie podpisał pracodawca- płatnik składek. Brak akt osobowych wnioskodawczyni z okresu zatrudnienia uniemożliwił potwierdzenie, że wnioskodawczyni faktycznie była zatrudniona przez K. G. (2) w wymienionym okresie w świadectwie pracy.

Wskazał, iż płatnik(...) wykazywał w III Urzędzie Skarbowym dochody jedynie do września 2010 roku. Następnie sklepy (...) zostały przejęte przez innego płatnika. Następca pracodawcy wnioskodawczyni dokonał zgłoszenia pracowników spółki, począwszy od 11 października 2010 roku, ale zgłoszenia takiego nie dokonał względem

wnioskodawczyni E. M.. Za okres do września 2010 roku zostały przekazane do ZUS deklaracje dotyczące ubezpieczenia wnioskodawczyni, a od dnia 11 października 2010 roku wnioskodawczyni nie została zgłoszona do ubezpieczenia. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, czy i który zakład pracy udzielił wnioskodawczyni zgody na urlop wychowawczy. Wskazując na pogląd zawarty przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 lutego 2014 roku, II PK 130/13, LEX 1460978 z którego wynikało, że nowy pracodawca może wstąpić w stosunek pracy (wejść w miejsce dotychczasowego pracodawcy), tylko wtedy, gdy w chwili przejścia zakład, będącej jednocześnie chwilą zmiany pracodawcy, dana osoba jest pracownikiem zakładu wywodził, że Sąd Okręgowy nie wyjaśnił kiedy zakład pracy wnioskodawczyni uległ likwidacji i czy po likwidacji zakładu pracy wnioskodawczyni nadal do 31 grudnia 2011 roku zachowała status pracownika.

Zaniechanie przesłuchania pracodawcy wnioskodawczyni do 31 grudnia 2011 roku, będącego płatnikiem składek oraz pełnomocnika firmy (...), która podpisała świadectwo pracy wystawione wnioskodawczyni w dniu 31 grudnia 2011 roku, uniemożliwiało uznanie sprawy za wyjaśnioną.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny nakazał przeprowadzić dowody zawnioskowane przez strony w celu ustalenia czy faktycznie doszło do likwidacji zakładu pracy w którym wnioskodawczyni była zatrudniona w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, kto udzielił wnioskodawczyni zgody na urlop wychowawczy, czy została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego w tym czasie przez nowego pracodawcę. Zalecił Sądowi Okręgowemu ustalić strony postępowania, zainteresowanych, przesłuchać na powyższe okoliczności pracodawcę wnioskodawczyni K. G. (2) lub inną osobę, z którą wnioskodawczyni nawiązała stosunek pracy w czasie wykorzystywania urlopu wychowawczego, a także pełnomocnika R. P., dołączyć akta osobowe, zaświadczenie z Krajowego Rejestru Sądowego potwierdzające czy pracodawca uległ likwidacji, ocenić deklaracje zgłoszeniowe do ubezpieczeń społecznych do 31 grudnia 2011 roku, ocenić dokumentację sporządzoną przez III Urząd Skarbowy na okoliczność prowadzenia działalności gospodarczej przez pracodawcę wnioskodawczyni (uzasadnienie k. 104-108 a.s.).

W toku postępowania wnioskodawczyni popierała odwołanie i wносиła o uznanie okresu od 28 września 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku jako okresu zatrudnienia w sklepie (...) i wspólnicy spółka jawna (k. 129 a.s.), pełnomocnik organu rentowego wносиł o oddalenie odwołania.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

K. G. (2) prowadził działalność gospodarczą wspólnie z siostrą E. G. początkowo w formie spółki cywilnej (...), po przekształceniu w (...) G. i wspólnicy. Prowadzeniem spraw spółki, w tym podejmowaniem decyzji o zatrudnieniu zajmował się K. G. (2). W ramach działalności spółki prowadzono sieć sklepów obuwniczych. Sprawami finansowymi i kadrowymi zajmowała się R. P., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...), która posiadała upoważnienie od wspólników spółki do prowadzenia spraw kadrowych, w tym do wystawiania dokumentów, dokonywania zgłoszeń i wykreślania pracowników w ZUS. W pewnych okresach działalności spółka jawna zatrudniała około 100 pracowników. Po 2011 roku pracownicy pozostawali w zatrudnieniu pomimo okoliczności, że sklepy były nieczynne i spółka nie wykazywała obrotów. Działalność spółki formalnie została zakończona z dniem 18 lutego 2013 roku, gdy wykreślono ją z rejestru, faktycznie działalność została zakończona w 2011 roku (zeznania świadka K. G. (2) k. 192v-193 a.s.).

Ubezpieczona E. M. w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 31 grudnia 2011 roku zatrudniona była w (...) s.c. K. G. (2), E. K., a następnie w (...)w L. jako zastępca kierownika sklepu- kasjer oraz kierownik sklepu (akta VII U 165/12 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, w tym: świadectwo pracy k. 43 a.s., zeznania świadka K. G. (2) k. 192v-193 a.s.).

Z tego tytułu została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę przez płatnika (...) (wcześniej (...) s.c.) od dnia 7 grudnia 2006 roku.

W dniu (...) roku E. M. urodziła dziecko i od 6 listopada 2009 roku do 31 grudnia 2011 roku udzielono jej urlopu wychowawczego. W dniu(...) roku skarżąca urodziła drugie dziecko i w dniu 23 maja 2011 roku złożyła swojemu

pracodawcy wniosek o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego (akta VII U 165/12 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, w tym: uzasadnienie orzeczenia k. 60 a.s.).

W sklepie, w którym pracowała skarżąca zatrudniano około 10 pracowników, w tym 8 sprzedawców, 2 zastępców kierownika i kierownik. Do obowiązków sprzedawcy należała obsługa klientów na terenie sklepu w godzinach od 9.00 do 19.00.

Początkowo skarżąca zatrudniona była jako sprzedawca w sklepie (...) w P. przy ulicy (...), następnie do 31 sierpnia 2008 roku była zatrudniona jako zastępca kierownika, od 1 września 2008 roku do 31 grudnia 2011 roku pełniła funkcję kierownika sklepu.

Jako zastępca kierownika ubezpieczona przyjmowała towar, wystawiała faktury, robiła zestawienia dnia. Skarżąca posługiwała się firmową pieczęcią pod którą się podpisywała. Jej zakres obowiązków był identyczny, gdy wykonywała obowiązki na stanowisku kierownika (zeznania E. M. k. 33v – 34, k. 143v-144 a.s.).

Ubezpieczona po urodzeniu drugiego dziecka przerwała urlop wychowawczy i przebywała na urlopie macierzyńskim w wymiarze 6 tygodni Sąd Rejonowy w Lublinie wyrokiem z dnia 24 lipca 2013 roku sygn. akt VII U 165/12 na skutek odwołania od decyzji Zakładu odmawiającej prawa do zasiłku macierzyńskiego przyznał E. M. z tytułu zatrudnienia u tego pracodawcy prawo do zasiłku macierzyńskiego od 10 maja 2011 roku do 27 września 2011 roku (akt sprawy VII U 165/12 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, w tym wyrok k. 54 a.s.).

Ustalen co do urlopu wychowawczego dokonała w biurze (...) przy ul. (...) z R. P., która zajmowała się sprawami księgowo-kadrowymi spółki. Urlopu wychowawczego udzielił wnioskodawczyni K. G. (2), przy czym sporządzaniem niezbędnej dokumentacji w tym zakresie zajmowała się R. P.. Wymieniona wydała również wnioskodawczyni świadectwo pracy w styczniu 2012 roku. R. P. posiadała pełnomocnictwo K. G. (2) do potwierdzenia faktu przebywania przez wnioskodawczynię na urlopie wychowawczym lub udzielenia tego urlopu od strony formalnej, po uprzednio wyrażonej zgodzie przez pracodawcę K. G. (2). Dokonywała ona również stosownych naliczeń należności na rzecz ZUS i do Urzędu Skarbowego.

Po 2011 roku pracownicy spółki pozostawali przez jakiś czas w zatrudnieniu pomimo okoliczności, że sklepy były nieczynne i spółka nie wykazywała obrotów. Część pracowników pozostawała w okresach wypowiedzenia, wykonując prace porządkowe w sklepach. Spółka (...) została wykreślona z rejestru przedsiębiorców z dniem 5 marca 2013 roku, jej pracownicy nie zostali przejęci przez inny podmiot (odpis KRS k. 132 a.s., zeznania świadka K. G. (2) k. 192v-193 a.s.).

Stan faktyczny w sprawie Sąd Okręgowy ustalił oparciu o zeznania wnioskodawczyni oraz świadka K. G. (2), które obdarzono wiarą w całości oraz w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym dokumentów znajdujących się w aktach sprawy VII U 165/12 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, w postaci wyroku i uzasadnienia, a także w aktach organu rentowego. Sąd uznał za wiarygodną treść świadectwa pracy wystawionego w dniu 31 grudnia 2011 przez(...)w L., a podpisanego przez pełnomocnika R. P.. Wskazać należy, iż świadectwo pracy traktowane jest w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. który stanowi dowód tego, że osoba która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Zdaniem Sądu Okręgowego, zeznania świadka K. G. (2) jednoznacznie potwierdziły, że wnioskodawczyni uzyskała zgodę od pracodawcy na urlop wychowawczy, pomimo, że w świadectwie pracy nie wskazano okresu na jaki został on jej udzielony. Faktem jest, że dokument ten został podpisany przez pełnomocnika R. P.. Z zeznań świadka K. G. (2) wynikało jednak, że wnioskodawczyni faktycznie była zatrudniona we wskazanym w świadectwie pracy okresie i udzielił on jako pracodawca zgody na udzielenie wnioskodawczyni urlopu wychowawczego.

Sąd Okręgowy nie dał przy tym wiary treści informacji uzyskanej z III Urzędu Skarbowego w zakresie, w którym wskazano, że sklepy (...) zostały przejęte przez innego płatnika, który od dnia 11 października 2010 roku dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników spółki (...). Wskazaniem w tym piśmie okolicznościom przeczą zeznania świadka K. G. (2), które Sąd Okręgowy obdarzył w całości wiarą. Świadek zeznał bowiem, że spółka zakończyła

faktycznie swoją działalność w 2011 roku, została wykreślona z rejestru przedsiębiorców w 2013 roku. Nie nastąpiło przejęcie lub przekształcenie spółki, nikt nie przejął jej pracowników. Zeznania te korelowały również z treścią pisma ZUS z dnia 2 grudnia 2015 roku (k. 120 a.s.), z którego wynikał brak danych co do płatnika, który dokonał od 11 października 2010 roku zgłoszenia do ubezpieczeń pracowników spółki (...) oraz treści zapisów z KRS (k. 132 a.s.), z którego wynikało, że spółka została wykreślona z rejestru z dniem 5 marca 2013 roku.

Sąd Okręgowy pominął dowód z zeznań świadka E. K. z uwagi na okoliczność, że nie zajmowała się prowadzeniem spraw spółki i nie uczestniczyła w podejmowaniu decyzji dotyczących jej prowadzenia. Sąd Okręgowy pominął także dowód z zeznań świadka R. P., mając na uwadze zeznania świadka K. G. (2), które Sąd uznał za wiarygodne, a który wskazał, że R. P. była upoważniona do działania w sprawach kadrowych w jego imieniu i dysponowała odpowiednimi pełnomocnictwami. Świadek zeznał również, że miała ona upoważnienie do potwierdzania faktu przebywania przez pracownika na urlopie wychowawczym lub do potwierdzania takiego faktu.

Odwołanie E. M. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. 2016, poz. 962) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlega się od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Z kolei zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 19 cytowanej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami przebywającymi na urloпах wychowawczych lub pobierającymi zasiłek macierzyński albo zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego. Stosownie do art. 9 ust. 6 powyższej ustawy osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8, art. 6a ust. 1 i art. 6b ust. 1, a także osoby przebywające na urloпах wychowawczych podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym albo odpowiednio ubezpieczeniu emerytalnemu, jeżeli nie mają ustalonego prawa do emerytury lub renty i nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych. W myśl art. 9 ust. 1d omawianej ustawy osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 18a, spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z obu tytułów.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni E. M. w okresie od 7 grudnia 2006 roku do 31 grudnia 2011 roku zatrudniona była w (...) s.c. K. G. (2), E. K., a następnie w (...) w L., zaś w okresie od 28 września 2011 roku do końca zatrudnienia to jest do dnia 31 grudnia 2011 roku przebywała na urlopie wychowawczym udzielonym przez pracodawcę K. G. (2). W okresie spornym, to jest od 28 września 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Spółka (...)(...)w L. była faktycznie pracodawcą wnioskodawczyni i płatnikiem składek z tego tytułu.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i orzekł jak w sentencji w punkcie I.

Na podstawie art. 477¹³ k.p.c. Sąd Okręgowy z uwagi na wydanie przez organ rentowy decyzji uwzględniającej w części żądanie strony, a przed rozstrzygnięciem sprawy przez Sąd, umorzył postępowanie w części mając na względzie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych uchylił w części decyzję z dnia 2 stycznia 2013 roku oraz stwierdził, że E. M. z tytułu pobierania zasiłku macierzyńskiego podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w okresach od 1 maja 2009 roku do 17 września 2009 roku i od 10 maja 2011 roku do 27 września 2011 roku, natomiast z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym ustalił, iż podlega ona ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym od 6 listopada 2009 roku do 9 maja 2011 roku.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.